A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2022. május 12.*

„Előzetes döntéshozatal – Vámunió – Hozzáadottérték-adó (héa) – 2006/112/EK irányelv – 201. cikk – Adófizetésre kötelezett személyek – Behozatali héa – Uniós Vámkódex – 952/2013/EU rendelet – A 77. cikk (3) bekezdése – A közvetett vámjogi képviselő és az importáló társaság egyetemleges felelőssége – Vámok”

A C-714/20. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Commissione tributaria provinciale di Venezia (velencei megyei adóügyi bíróság, Olaszország) a Bírósághoz 2020. december 24-én érkezett, 2020. november 17-i határozatával terjesztett elő

az **U. I. Srl**

és

az **Agenzia delle dogane e dei monopoli – Ufficio delle dogane di Venezia**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: I. Ziemele tanácselnök, T. von Danwitz (előadó) és P. G. Xuereb bírák,

főtanácsnok: T. Ćapeta,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– az U. I. Srl képviseletében M. C. Santacroce és A. Dal Ferro avvocati,

– az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: G. Albenzio avvocato dello Stato,

– a görög kormány képviseletében M. Tassopoulou, K. Georgiadis és G. Avdikos, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: olasz.

– az Európai Bizottság képviseletében L. Lozano Palacios, F. Clotuche-Duvieusart és F. Moro, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (HL 2006. L 347., 1. o.; helyesbítések: HL 2007. L 335., 60. o.; HL 2015. L 323., 31. o.; a továbbiakban: héairányelv) 201. cikkének, valamint az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 269., 1. o.; helyesbítések: HL 2013. L 287., 90. o.; HL 2016. L 267., 2. o.; HL 2018. L 173., 35. o.; a továbbiakban: Vámkódex) 77. cikke (3) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az U. I. Srl és az Agenzia delle dogane e dei monopoli – Ufficio delle dogane di Venezia (vám- és monopóliumügyi hatóság – velencei vámhivatal, Olaszország) (a továbbiakban: vámhivatal) között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgya a behozatali ügyletekre vonatkozó vámokon felül behozatali hozzáadottérték-adónak (héa) az U. I. Srl mint közvetett vámjogi képviselő általi megfizetése.

Jogi háttér

Az uniós jog

A héairányelv

3 A héairányelv (43) és (44) preambulumbekezdése a következőket mondja ki:

„(43) A tagállamoknak lehetőségük kell, hogy legyen arra, hogy teljesen szabadon jelöljék ki az importot terhelő adó fizetésére kötelezett személyt.

(44) A tagállamok elrendelhetik, hogy az adó fizetésére kötelezett személy helyett más személy legyen egyetemlegesen felelős az adó megfizetéséért.”

4 Ezen irányelv 2. cikke (1) bekezdésének d) pontja előírja, hogy a termékimport a héa hatálya alá tartozik.

5 Ezen irányelv 30. cikkének első bekezdése értelmében termékimportnak kell tekinteni azon termék behozatalát az Európai Unióba, amely az EUMSZ 29. cikk értelmében nincs szabad forgalomban.

6 Ugyanezen irányelv 70. cikke úgy rendelkezik, hogy az adóztatandó tényállás akkor valósul meg, és az adófizetési kötelezettség akkor keletkezik, amikor a termékimport megtörténik.

7 A héairányelv 71. cikke értelmében:

„(1) Amennyiben a termék [az Unióba] történő behozatalakor a 156., 276. és 277. cikkben meghatározott eljárások valamelyike alatt vagy az importvám alóli teljes mentességű ideiglenes behozatali, illetve a külső közösségi árutovábbítási eljárás alatt áll, az adóztatandó tényállás csak akkor valósul meg, és az adófizetési kötelezettség akkor keletkezik, amikor a termék már nem áll ezen eljárások egyike alatt sem.

Amennyiben azonban az importált termékre vámok, mezőgazdasági lefölözések vagy más közös politika által megállapított azonos hatású közterhek vonatkoznak, az adóztatandó tényállás akkor valósul meg és az adófizetési kötelezettség akkor keletkezik, amikor az adóztatandó tényállás e terhek tekintetében megvalósul, és e terhek fizetési kötelezettsége keletkezik.

(2) Amennyiben az importált termékre az (1) bekezdés második albekezdésében meghatározott közösségi közterhek egyike sem vonatkozik, a tagállamok az adóztatandó tényállásra és az adófizetési kötelezettség keletkezésének időpontjára vonatkozóan a vámokra érvényes hatályos rendelkezéseket alkalmazzák.”

8 Ezen irányelv 201. cikkének szövege a következő:

„Import esetén a HÉA az import szerinti tagállam által adófizetésre kijelölt vagy olyanként elismert személyt vagy személyeket terheli.”

A Vámkódex

9 A Vámkódex 5. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A Vámkódex alkalmazásában:

[…]

6. »vámjogi képviselő«: az a személy, akit egy másik személy kijelöl a vámhatóságok előtti ügyeiben a vámjogszabályok által megkövetelt cselekmények és vámalakiságok elvégzésére;

[…]

12. »vám-árunyilatkozat«: azon cselekmény, amellyel valamely személy az előírt formában és módon jelzi azon szándékát, hogy az árut egy adott vámeljárás alá kívánja vonni, adott esetben jelezve bármely alkalmazandó különleges rendelkezést;

[…]

15. »nyilatkozattevő«: az a személy, aki saját nevében vám-árunyilatkozatot, átmeneti megőrzési árunyilatkozatot, belépési gyűjtő árunyilatkozatot, kilépési gyűjtő árunyilatkozatot, újrakiviteli árunyilatkozatot vagy újrakiviteli értesítést nyújt be, vagy az a személy, akinek a nevében ilyen árunyilatkozatot vagy értesítést nyújtanak be;

[…]

18. »vámtartozás«: valamely személynek a hatályban lévő vámjogszabályok alapján az adott árura vonatkozó behozatali vagy kiviteli vám összegének megfizetésére való kötelezettsége;

19. »adós«: a vámtartozás megfizetéséért felelős bármely személy;

20. »behozatali vám«: az áru behozatalakor fizetendő vám;

[…]”

10 E kódex 18. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Bármely személy kijelölhet vámjogi képviselőt.

Az ilyen képviselet lehet közvetlen, amely esetben a vámjogi képviselő egy másik személy nevében és érdekében jár el, vagy közvetett, amely esetben a vámjogi képviselő saját nevében, de egy másik személy érdekében jár el.”

11 Az említett kódex „Vámtartozás és biztosítékok” elnevezésű III. címe alatt, a „Vámtartozás keletkezése” című 1. fejezetének a „Behozatalivám-tartozás” elnevezésű 1. szakaszában szereplő 77. cikke a következőket írja elő:

„(1) Behozatalivám-tartozás azáltal keletkezik, hogy behozatalivám-köteles, nem uniós árukat a következő vámeljárások bármelyike alá vonnak:

a) szabad forgalomba bocsátás, ide értve a meghatározott célra történő felhasználásra vonatkozó rendelkezéseket is;

b) ideiglenes behozatal, a behozatali vámok alóli részleges mentességgel.

(2) A vámtartozás a szóban forgó vám-árunyilatkozat elfogadásának időpontjában keletkezik.

(3) A nyilatkozattevő az adós. Közvetett képviselet esetén az a személy, akinek az érdekében a vám-árunyilatkozatot benyújtották, szintén adósnak minősül.

Ha az (1) bekezdésben említett valamelyik eljárás vonatkozásában olyan információ alapján készítenek vám-árunyilatkozatot, amely ahhoz vezet, hogy a behozatali vám egy részét vagy teljes egészét nem szedik be, az a személy, aki az árunyilatkozat elkészítéséhez szükséges információt nyújtotta, és tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy ez az információ valótlan, szintén adósnak tekintendő.”

12 A Vámkódex 84. cikke értelmében:

„Ha több személy felel egyetlen vámtartozásnak megfelelő behozatali vagy kiviteli vám összegének megfizetéséért, egyetemlegesen felelősek az említett összeg megfizetéséért.”

Az olasz jog

13 Az 1972. október 26-i Decreto del Presidente della Repubblica n. 633 – Istituzione e disciplina dell'imposta sul valore aggiunto (a hozzáadottérték-adó bevezetéséről és szabályainak megállapításáról szóló, 633. sz. köztársasági elnöki rendelet) (a GURI 1972. november 11-i 292. számának rendes melléklete; a továbbiakban: 633/1972. sz. rendelet) 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A hozzáadottérték adó hatálya alá tartoznak a vállalkozási, szakmai vagy foglalkozással összefüggő tevékenység folytatása keretében belföldön teljesített termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások, valamint a bármely személy által végzett import."

14 E rendelet 8. cikke szerint:

„Nem adóköteles exportértékesítésnek minősülnek:

[…]

c) az épületeken és építési telkeken kívüli termékek értékesítése, ideértve a bizományoson keresztül történő értékesítést is, valamint az olyan személyek részére nyújtott szolgáltatások, akik exportértékesítést vagy Közösségen belüli ügyleteket végeztek, és akik e jogcímen élnek azzal a lehetőséggel, hogy az adó megfizetése nélkül – akár bizományoson keresztül is – termékeket vagy szolgáltatásokat szerezzenek be vagy importáljanak.

[…]"

15 Az említett rendelet 17. cikkének (1) bekezdése előírja:

„Az adót minden teljesített ügylet után összesítetten, a 19. cikkben előírt adólevonás érvényesítése mellett, a II. cím alatt előírt szabályok és feltételek szerint az a személy köteles megállapítani és az adót az államkincstárba befizetni, aki adóköteles termékértékesítést és szolgáltatásnyújtást végez."

16 Ugyanezen rendelet 70. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A behozatal után fizetendő adót minden egyes műveletre megállapítják, kivetik és beszedik. A jogviták és szankciók tekintetében a vámjogszabályok vámterhekre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni."

17 Az 1973. január 23-i Decreto del Presidente della Repubblica n. 43 – Approvazione del testo unico delle disposizioni legislative in materia doganale (a vámjogi rendelkezések egységes szövegének elfogadásáról szóló, 43. sz. köztársasági elnöki rendelet) (a GURI 1973. március 28-i 80. számának rendes melléklete; a továbbiakban: 43/1973. sz. rendelet) 34. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Vámdíj az, amelyet a vámhatóságnak a vámműveletekkel kapcsolatban a törvény alapján be kell szednie.

A vámdíjak körébe tartoznak a vámterhek: behozatali és kiviteli vámok, illetékek és egyéb behozatali vagy kiviteli terhek, amelyeket a közösségi rendeletek és a kapcsolódó végrehajtási szabályok írnak elő, valamint a behozott áruk tekintetében a monopóliumjogok, a pótvámterhek és minden egyéb fogyasztási adó vagy pótdíj az állam javára."

18 E rendelet 38. cikke értelmében:

„A vám megfizetésére az 56. cikkel összhangban az áru tulajdonosa és egyetemlegesen mindazok kötelesek, akiknek érdekében az árukat behozták vagy kivitték. Az adó megfizetésének teljesítése érdekében az államnak a törvényben megállapított jogosultságok mellett visszatartási joga van azon áruk tekintetében, amelyek az adó hatálya alá tartoznak. A visszatartási jog az állammal szemben fennálló bármely egyéb olyan tartozás kielégítése érdekében is gyakorolható, amely a vámműveletek tárgyát képező árukra vonatkozik.”

19 Az 1984. február 27-i 17. sz. törvénnyel (a GURI 1984. február 29-i 59. száma) módosított és törvénnyé alakított, 1983. december 29-i Decreto-Legge n. 746 – Disposizioni urgenti in materia di imposta su valore aggiunto (a hozzáadottérték-adóra vonatkozó sürgős rendelkezésekről szóló, 746. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet) (a GURI 1983. december 31-i 358. száma) (a továbbiakban: 746/1983. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet) 1. cikke az alapügy tényállásának megvalósulása idején hatályos változatában előírja:

„A módosított [633/1972. sz. rendelet] 8. cikke (1) bekezdése c) pontjának és (2) bekezdésének rendelkezéseit az alábbi feltételekkel kell alkalmazni:

a) az ugyanezen cikk a) és b) pontjában említett, az előző évben nyilvántartásba vett exportértékesítések ellenértékének összege meghaladja az ugyanezen rendelet 20. cikke szerint meghatározott forgalom 10%-át […].

[…]

c) azon szándékról, hogy az adó alkalmazása nélkül történő beszerzésre vagy importra vonatkozó lehetőséggel éljenek, a pénzügyminisztérium rendelete által jóváhagyott mintának megfelelően elkészített bevallásban nyilatkoznak, amely feltünteti a nyilatkozattevő héaszámát és az illetékes hivatalt, és amelyet elektronikus úton az Agenzia delle Entratéhoz (adóhatóság) nyújtanak be. […]”

20 Ezen rendkívüli törvényerejű rendelet 2. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Azok a személyek, akik az 1. cikk (1) bekezdésének c) pontjában említett bevallás hiányában végeznek az adó megfizetése nélkül ügyleteket, a be nem szedett adó kétszeresétől a hatszorosáig terjedő bírság megfizetésére kötelesek az adó megfizetésén túlmenően; ha a bevallást benyújtották, kizárólag az értékesítők, a megbízók és a nyilatkozatot tevő importőrök felelnek az adó meg nem fizetéséért.”

21 Az 1990. november 8-i Decreto legislativo n. 374 – Riordinamento degli istituti doganali e revisione delle procedure di accertamento e controllo in attuazione delle direttive n. 79/695/CEE del 24 luglio 1979 e n. 82/57/CEE del 17 dicembre 1981, in tema di procedure di immissione in libera pratica delle merci, e delle direttive n. 81/177/CEE del 24 febbraio 1981 e n. 82/347/CEE del 23 aprile 1982, in tema di procedure di esportazione delle merci comunitarie (az áruk szabad forgalomba bocsátására vonatkozó eljárásokról szóló 1979. július 24-i 79/695/EGK [tanácsi] irányelv és az 1981. december 17-i 82/57/EGK [bizottsági] irányelv, valamint a közösségi áruk kivitelére vonatkozó eljárások összehangolásáról szóló, 1981. február 24-i 81/177/EGK [tanácsi] irányelv és az 1982. április 23-i 82/347/EGK [bizottsági] irányelv végrehajtásának keretében a

vámintézmények újjászervezéséről, valamint a megállapítási és ellenőrzési eljárások felülvizsgálatáról szóló, 374. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet) (a GURI 1990. december 14-i 291. számának rendes melléklete) 3. cikke előírja:

„(1) A vámdíjak megállapítására, kivetésére és beszedésére a [43/1973. sz. rendelet] és egyéb vámjogszabályok alapján kerül sor, feltéve, hogy a vonatkozó különös jogszabályok másként nem rendelkeznek.

(2) A közösségi rendeletek által előírt vámok, illetékek, valamint egyéb behozatali és kiviteli terhek megállapítására, kivetésére és beszedésére e rendeletek rendelkezései szerint, valamint, ha azok az egyes tagállamok szabályozására utalnak, vagy egyébként nem rendelkeznek, a [43/1973. sz. rendelet] és az egyéb vámjogszabályok alapján kerül sor.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

22 A Milánóban (Olaszország) székhellyel rendelkező U. I.-vel 2017. május 15-én, illetve 2018. február 6-án közölt két adómegállapító határozatban a vámhivatal 45, illetve 115 behozatali nyilatkozatot helyesbített, és a fizetendő behozatali héa megfelelő összegét 173 561,22 euró, illetve 786 046,24 euró és járulékos kamatok összegében állapította meg. Azt is megállapította, hogy az U. I. mint a Rómában (Olaszország) székhellyel rendelkező A. SpA és U. C. Srl importőr társaságok közvetett vámjogi képviselője, amely társaságok közül az előbbi csődeljárás alatt állt, e társaságokkal egyetemlegesen felelős ezen adó megfizetéséért, többek között a Vámkódex 77. és 84. cikke alapján.

23 Az ellenőrzési műveletek keretében ugyanis a vámhivatal úgy vélte, hogy az e behozatali nyilatkozatokhoz csatolt szándéknyilatkozatok nem megbízhatóak, mivel azok azon a téves állításon alapultak, hogy ezen importőr társaságok szokásos exportőrök. Márpedig, mivel ez utóbbiak nem végeztek olyan ügyleteket, amelyek a héamentes vásárlási kvóta részét képezhették volna, az ellenőrzött behozatali ügyletek a 746/1983. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet 1. cikkének a) pontja értelmében nem mentesültek a héa alól.

24 Az U. I. kereseteket nyújtott be e két adóhatározattal szemben a kérdést előterjesztő bíróság, a Commissione tributaria provinciale di Venezia (velencei megyei adóügyi bíróság, Olaszország) előtt e határozatok jogellenességének megállapítása iránt.

25 Ennek keretében az U. I. elismerte, hogy a szóban forgó vámműveleteket közvetett vámjogi képviselőként az említett importáló társaságok nevében, képviseleti meghatalmazások alapján végezte, és ő nyújtotta be a vámhatósághoz a vonatkozó nyilatkozatokat. Arra hivatkozott azonban, hogy azok a szabályok, amelyek alapján az említett adómegállapító határozatokat elfogadták, különösen a Vámkódex 77. és 84. cikke, nem alkalmazhatók a héára. Hozzátette, hogy az olasz jogrendben egyetlen rendelkezés sem írja elő a közvetett vámjogi képviselőnek az importáló társasággal együttes egyetemleges felelősségét a behozatali héa megfizetéséért, és hogy az ilyen egyetemleges felelősség elismerése sérti a héairányelv 201. cikkét.

26 A vámhivatal a maga részéről az említett keresetek elutasítását kérte. Hangsúlyozta, hogy a szóban forgó héatartozás adóztatandó tényállását a vámtartozást keletkeztető tényálláshoz hasonlóan a behozatal képezi, és hogy ezen adóztatandó tényállás a vámszabályozásban szerepel. E szabályozásra is hivatkozni kell a behozatali héatartozás alapjának meghatározásához, és következésképpen annak megállapításához, hogy e tartozás kötelezettjei azok a személyek, akik

az árukat vám elé állítják, azaz, amint a Corte suprema di cassazione (semmítőszék, Olaszország) ítélkezési gyakorlatából következik, egyetemlegesen az importőr és annak közvetett vámjogi képviselője.

27 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy ezen ítélkezési gyakorlat szerint a behozatali héa megfizetésére vonatkozó kötelezettség az áru vám elé állításakor keletkezik az Unió területére való belépés okán, ugyanúgy mint a vámok. Ugyanazon adóról van szó, mint a Közösségen belüli héa, amint az többek között a 2014. július 17-i Equoland ítéletből (C-272/13, EU:C:2014:2091) kitűnik. Márpedig, jóllehet a behozatali héa nem tartozik sem e vámok közé, sem pedig a szigorú értelemben vett határon beszedett adók közé, hanem a nemzeti jog hatálya alá tartozó adók közé sorolandó, a 43/1973. sz. rendelet 34. cikkében foglaltak szerint azt a vámmal azonos időpontban vetik ki, így amennyiben a közvetett vámjogi képviselő a szándéknyilatkozatot a vámhatóságnak a saját számlájára nyújtja be, egyetemleges felelősséggel tartozik a héa megfizetéséért.

28 E bíróság a nemzeti ítélkezési gyakorlat másik irányára is hivatkozik, amely szerint a nemzeti jog olyan kifejezett rendelkezése hiányában, amely a héairányelv 201. cikkével összhangban előírná a behozatali héa megfizetésére „kijelölt” személyeket, az importőr és közvetett vámjogi képviselőjének egyetemleges felelősségét szabályozó, vámtartozásokra vonatkozó uniós jogszabályok nem értelmezhetők kiterjesztően.

29 Az említett bíróság megjegyzi továbbá, hogy ha az e cikkben használt „kijelölt” vagy „elismert” kifejezéseket szigorúan értelmezzük, abban az értelemben, hogy a nemzeti jogalkotónak kifejezetten meg kell határoznia a héa megfizetésére köteles személyeket, a jelen esetben azt kell megállapítania, hogy a nemzeti rendelkezések kizárólag az importőrt jelölik ki az ezen adó megfizetésére kötelezett személyként. Ezzel szemben e kifejezések tág értelmezése esetén ugyanezen bíróság kiterjesztően alkalmazhatja azon nemzeti szabályokat, amelyek a behozatali héától eltérő egyéb terhekre, például a vámokra vonatkoznak.

30 Ugyanígy a Vámkódex 77. cikke (3) bekezdésének értelmezése, és különösen az a kérdés, hogy ennek alkalmazását a vámokra kell-e korlátozni, meghatározó az alapügy megoldása szempontjából.

31 E körülmények között a Commissione tributaria provinciale di Venezia (velencei megyei adóügyi bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a [héairányelv] 201. cikkét, hogy amikor az akként rendelkezik, hogy »[i]mport esetén a héa az import szerinti tagállam által adófizetésre kijelölt vagy olyanként elismert személyt vagy személyeket terheli«, előírja, hogy e tagállamnak nemzeti jogi szabályt kell elfogadnia a behozatali héa (nemzeti adó: [a 2013. július 14-i Equoland ítélet, C-272/13, EU:C:2014:2091, alapjául szolgáló ügyben]) tekintetében, amely kifejezetten meghatározza a vonatkozó fizetés teljesítésére köteles jogalanyokat?

2) Úgy kell-e értelmezni a [Vámkódexnek] a behozatalivám-tartozást megállapító 77. cikkének (3) bekezdését, amely szerint »[k]özvetett képviselet esetén az a személy, akinek az érdekében a vám-árunyilatkozatot benyújtották, szintén adósnak minősül«, hogy a közvetett képviselő nemcsak a vámok, hanem a behozatali héa megfizetéséért is felelős, kizárólag abból az okból, hogy saját nevében »vám-árunyilatkozatot tevő« jogalanynak minősül?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az elfogadhatóságról

32 Az olasz kormány azt állítja, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések elfogadhatatlanok, mivel azok nemcsak félreérthetők, hanem relevanciájuk sincs az alapügy megoldása szempontjából, mivel az előterjesztő bíróság nem alkalmazta a Corte suprema di cassazione (semmítőszék) azon ítélkezési gyakorlatát, amely már eldöntötte a behozatali héa megfizetéséért felelős személyekre vonatkozó kérdést. Továbbá az első kérdést illetően nem fejtették ki a behozatali héa adóztatandó tényállását egyértelműen azonosító nemzeti és uniós rendelkezéseket, valamint az adófizetésre kötelezett személyeket.

33 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság és a nemzeti bíróságok között az EUMSZ 267. cikkel létrehozott együttműködés keretében kizárólag az ügyben eljáró és a meghozandó határozatért felelős nemzeti bíróság feladata annak eldöntése, hogy az ügy sajátos jellemzőire tekintettel az ítélet meghozatalához szükség van-e az előzetes döntéshozatalra, és hogy a Bíróságnak feltett kérdések relevánsak-e. Következésképpen, ha a feltett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság főszabály szerint köteles határozatot hozni (2019. december 19-i Darie ítélet, C-592/18, EU:C:2019:1140, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

34 Ebből következik, hogy a nemzeti bíróság által saját hatáskörében meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helytállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (2019. december 19-i Darie ítélet, C-592/18, EU:C:2019:1140, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

35 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság, bár világosan kifejtette azokat az okokat, amelyek miatt az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseiben szereplő uniós jogi rendelkezések értelmezését kéri, pontosította, hogy az azokra adott válaszok döntő jelentőségűek az alapügy megoldása szempontjából, mivel az U. I. mint közvetett vámjogi képviselő esetleges egyetemleges felelőssége megállapításának lehetősége e válaszoktól függ. Márpedig az a tény, hogy e bíróság nem alkalmazta a Corte suprema di cassazione (semmítőszék) ítélkezési gyakorlatát, nem foszthatja meg relevanciájától az uniós jog értelmezésére irányuló kérdéseket.

36 Ezenkívül az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tartalmazza az alapeljárás ténybeli és jogi hátterének, különösen az esetlegesen alkalmazandó nemzeti rendelkezéseknek és a vonatkozó nemzeti ítélkezési gyakorlatnak a leírását, amely elegendő ahhoz, hogy a Bíróság a feltett két kérdésre hasznos választ adhasson.

37 Következésképpen az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések elfogadhatók.

A második kérdésről

38 Az elsőként vizsgálandó második kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a Vámkódex 77. cikkének (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy kizárólag e rendelkezés szerint a közvetett vámjogi képviselő köteles megfizetni az általa vám elé állított áruk után fizetendő vámot, valamint az ugyanezen áruk után fizetendő behozatali héát.

39 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit, hanem szövegkörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi (2020. november 18-i Kaplan International colleges UK ítélet, C-77/19, EU:C:2020:934, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

40 Emlékeztetni kell arra, hogy a Vámkódex 18. cikkének (1) bekezdése értelmében a közvetett vámjogi képviselő saját nevében jár el, de egy másik személy érdekében. Ily módon, amikor ez utóbbi benyújtja az e kódex 5. cikkének 12. pontjában meghatározott „vám-árunyilatkozatot”, azt saját nevében, de a képviseleti meghatalmazást kiadó személy érdekében teszi, és így – amint arra a kérdést előterjesztő bíróság helyesen rámutat – az e kódex 5. cikkének 15. pontja értelmében vett „nyilatkozattevőként” jár el.

41 Először is a Vámkódex 77. cikkének (3) bekezdése szerint a nyilatkozattevő az adós, és közvetett képviselet esetén az a személy, akinek az érdekében a vám-árunyilatkozatot benyújtották, szintén adósnak minősül.

42 E rendelkezés szövegéből következik, hogy mind a közvetett vámjogi képviselő mint nyilatkozattevő, mind pedig az az importőr, akinek az érdekében e nyilatkozatot benyújtja, adósnak minősül.

43 Másodszor azon szabályozás kontextusa és céljai, amelybe az említett rendelkezés illeszkedik, azt mutatják, hogy az kizárólag a vámtartozásra vonatkozik, nem pedig a behozatali héára is.

44 Egyrészt ugyanis a Vámkódex 77. cikke e kódex III. címe 1. fejezetének 1. szakaszában szerepel, amelyek megnevezése egymást követően: „Vámtartozás és biztosítékok”, „Vámtartozás keletkezése”, illetve „Behozatalivám-tartozás”. E tekintetben e cikk (1) és (2) bekezdése a vámtartozásra utal.

45 Másrészt az említett kódex 5. cikkének 19. pontja szerint „adós” „a vámtartozás megfizetéséért felelős bármely személy”.

46 Egyébiránt ugyanezen kódex 84. cikke kifejezetten a vámtartozásra vonatkozik annak előírásával, hogy amennyiben több személy felel az ilyen vámtartozásnak megfelelő behozatali vagy kiviteli vám megfizetéséért, akkor egyetemlegesen felelősek.

47 Ami a „vámtartozás” fogalmát illeti, azt a Vámkódex 5. cikkének 18. pontja úgy határozza meg, mint „a hatályban lévő vámjogszabályok alapján az adott árura vonatkozó behozatali vagy kiviteli vám összegének” megfizetésére való kötelezettség.

48 Márpedig a behozatali héa nem tartozik az említett kódex 5. cikkének 20. pontja értelmében vett „behozatali vámok” közé, amely pont az áru behozatalakor fizetendő vámokra vonatkozik.

49 Amint arra mind az Európai Bizottság, mind pedig az U. I. az írásbeli észrevételeiben rámutatott, a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a termékimport esetén beszedendő héa nem képezi részét az ilyen behozatali vámoknak (lásd ebben az értelemben a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL 1992. L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o.) 4. cikkének 10. pontját illetően, amely megfelel a Vámkódex 5. cikke 20. pontjának: 2010. július 29-i Pakora Pluss ítélet, C-248/09, EU:C:2010:457, 47. pont; 2016. június 2-i Eurogate Distribution és DHL Hub Leipzig, C-226/14 és C-228/14, EU:C:2016:405, 81. pont].

50 Végül az uniós héaszabályozás, különösen a héairányelv 201. cikke nem utal a Vámkódex rendelkezéseire ezen adó megfizetésének kötelezettsége tekintetében, hanem azt írja elő, hogy e kötelezettség azt a személyt vagy személyeket terheli, akit vagy akiket az a tagállam, ahová az árut importálják, kötelezettként jelöl meg vagy kötelezettnek ismer el (lásd ebben az értelemben a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv (HL 1977. L 145., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 23. o.) 21. cikkének (2) bekezdését illetően, amely megfelel a héairányelv 201. cikkének: 2010. július 29-i Pakora Pluss ítélet, C-248/09, EU:C:2010:457, 52. pont).

51 Ebből következik, hogy kizárólag e kódex 77. cikkének (3) bekezdése alapján a behozatali héa megfizetését illetően a közvetett vámjogi képviselő felelőssége nem állapítható meg azon importőr felelősségével együtt, aki számára képviseleti meghatalmazást adott, és akit ő képvisel.

52 A fentiekre tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Vámkódex 77. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy önmagában e rendelkezés szerint a közvetett vámjogi képviselő kizárólag az általa vám elé állított áruk után fizetendő vámot köteles megfizetni, és nem köteles ezen túlmenően megfizetni az ugyanezen áruk után fizetendő behozatali héát.

Az első kérdésről

53 Első kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja meghatározni, hogy a héairányelv 201. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy a közvetett vámjogi képviselőnek a behozatali héa megfizetéséért az importőr felelősségével egyetemlegesen fennálló felelőssége megállapítható az őt ezen adó megfizetésére kötelezett személyként kifejezetten kijelölő vagy elismerő nemzeti rendelkezések hiányában.

54 Elöljáróban a behozatali héát és a vámokat illetően emlékeztetni kell arra, hogy ez utóbbiak az állandó ítélkezési gyakorlat szerint alapvetően annyiban összehasonlíthatók, hogy mindkettő az áruk Unió területére történő importja és a tagállamok gazdasági körforgásába történő bekerülése által válik felszámíthatóvá. E hasonlóságot megerősíti az a tény, hogy a héairányelv 71. cikke (1) bekezdésének második albekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy az adóztatandó tényállás megvalósulását és a behozatali héafizetési kötelezettség keletkezését az adóztatandó tényállásnak a vám tekintetében történő megvalósulásához és a vámfizetési kötelezettség keletkezéséhez kösse (2019. július 10-i Federal Express Corporation Deutsche Niederlassung ítélet, C-26/18, EU:C:2019:579, 41. pont; 2021. március 3-i Hauptzollamt Münster [A héatartozás keletkezésének helye] ítélet, C-7/20, EU:C:2021:161, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

55 A héairányelv 201. cikkének szövegéből – amely szerint a behozatali héa „az import szerinti tagállam által adófizetésre kijelölt vagy olyanként elismert személyt vagy személyeket terheli” – kitűnik, hogy e cikk mérlegelési jogkört biztosít a tagállamok számára az ezen adó megfizetésére kötelezett személyek kijelölése tekintetében, amit ezen irányelv (43) preambulumbekezdése is megerősít, kimondva, hogy ez utóbbiaknak lehetőségük kell, hogy legyen arra, hogy teljesen szabadon jelöljék ki az importot terhelő adó fizetésére kötelezett személyt.

56 Így, bár az említett cikkből az következik, hogy a tagállamoknak legalább egy személyt kell az ezen adó megfizetésére kötelezett személyként kijelölniük, szabadon kijelölhetnek több személyt is, amint az az említett irányelv (44) preambulumbekezdéséből is kitűnik, amelynek értelmében a tagállamok elrendelhetik, hogy az adó fizetésére kötelezett személy helyett más személy legyen egyetemlegesen felelős az adó megfizetéséért.

57 Következésképpen, tekintettel a héairányelv 201. cikkében a tagállamokra ruházott mérlegelési jogkörre, a tagállamok e cikk végrehajtása érdekében kétségkívül előírhatják, hogy a vám fizetésére kötelezettek a behozatali héa megfizetésére is kötelesek, és különösen azt, hogy a közvetett vámjogi képviselő egyetemlegesen felel ezen adó megfizetéséért azon személlyel együtt, aki számára képviseleti meghatalmazást adott, és akit ő képvisel.

58 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 288. cikk harmadik bekezdése szerint az irányelv az elérendő célokat illetően minden címzett tagállamra kötelező, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja.

59 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azonban az irányelvek rendelkezéseit vitathatatlanul kötelező hatállyal és a jogbiztonság követelményét kielégítő egyediséggel, pontossággal és egyértelműséggel kell átültetni (2013. október 24-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-151/12, EU:C:2013:690, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

60 E célból elengedhetetlen, hogy az átültető nemzeti intézkedésekből eredő jogi helyzetnek kellően pontosnak és egyértelműnek kell lennie ahhoz, hogy az érintett magánszemélyek számára lehetővé tegye a jogaik és kötelezettségeik terjedelmének megismerését (lásd ebben az értelemben: 2012. február 14-i Flachglas Torgau ítélet, C-204/09, EU:C:2012:71, 60. pont).

61 Ezenkívül a jogbiztonság elve többek között megköveteli, hogy a jogszabályok egyértelműek, pontosak és hatásaikat illetően előre láthatók legyenek, különösen olyankor, amikor a magánszemélyekre és vállalkozásokra nézve kedvezőtlen következményeik lehetnek (2019. április 30-i Olaszország kontra Tanács [A földközi-tengeri kardhal halászati kvótája] ítélet, C-611/17, EU:C:2019:332, 111. pont; 2020. március 26-i Hungeod és társai ítélet, C-496/18 és C-497/18, EU:C:2020:240, 93. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

62 E körülmények között a tagállamok feladata, hogy a héairányelv 201. cikkének végrehajtása érdekében kellően egyértelmű és pontos nemzeti rendelkezésekkel jelöljék ki vagy ismerjék el a behozatali héa fizetésére kötelezett személyt vagy személyeket, tiszteletben tartva a jogbiztonság elvét.

63 Ebből következik, hogy a közvetett vámjogi képviselőnek a behozatali héának a valamely tagállam által előírt, a képviseleti meghatalmazást adó személlyel egyetemlegesen fennálló esetleges felelősségét kifejezetten és egyértelműen az ilyen nemzeti rendelkezéseknek kell megállapítaniuk.

64 A jelen ügyben a nemzeti jog értelmezésére egyedül hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság feladata, hogy az olasz jog valamennyi rendelkezésének fényében értékelje, hogy ezek a rendelkezések – és különösen a 43/1973. sz. rendelet 34. és 38. cikke, a jelen ítélet 21. pontjában említett, 1990. november 8-i 374. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 3. cikkének (2) bekezdése, valamint a 633/1972. sz. rendelet 1. cikke és 70. cikkének (1) bekezdése, amelyekre az olasz kormány hivatkozott, vagy a 746/1983. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet 2. cikkének (1) bekezdése, amelyre a Bizottság hivatkozott – kifejezetten és egyértelműen a közvetett vámjogi képviselőt jelölik ki vagy ismerik el a behozatali héa megfizetéséért felelős személyként, azon túlmenően, hogy a vámok megfizetésére – amint az a jelen ítélet 42., 46. és 52. pontjából kitűnik – a vámkódex 77. cikkének (3) bekezdése és 84. cikke értelmében az importőrrel egyetemlegesen köteles, aki számára képviseleti meghatalmazást adott, és akit ő képvisel.

65 E megfontolások összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a héairányelv 201. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a közvetett vámjogi képviselőnek a behozatali héa megfizetéséért az importőr felelősségével egyetemlegesen fennálló felelőssége nem állapítható meg az őt ezen adó megfizetésére kötelezett személyként kifejezetten és egyértelműen kijelölő vagy elismerő nemzeti rendelkezések hiányában.

A költségekről

66 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

1) **Az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 77. cikke (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy önmagában e rendelkezés szerint a közvetett vámjogi képviselő kizárólag az általa vám elé állított áruk után fizetendő vámot köteles megfizetni, és nem köteles ezen túlmenően megfizetni az ugyanezen áruk után fizetendő behozatali hozzáadottérték-adót.**

2) **A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 201. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a közvetett vámjogi képviselőnek a behozatali hozzáadottérték-adó megfizetéséért az importőr felelősségével egyetemlegesen fennálló felelőssége nem állapítható meg az őt ezen adó megfizetésére kötelezett személyként kifejezetten és egyértelműen kijelölő vagy elismerő nemzeti rendelkezések hiányában.**

Aláírások